

My Kapitula Wileńska, Biskupi
 Prataci i Kanonicy, zapatrując się z dojrzałą
 uwagą na stan Majątku Naszego Funduszu
 weso: Braszawicze z Folwarkiem Folkowo zwa-
 nym w Powiecie Kobryńskim, leżącego, z którego były zdawano
 aż dotąd dochód, jest nadto oszczupłym w miarę rozległości tego
 Majątku, y liczby osiadłych w nim, Włościan Gospodarzy; oraz
 mając najpewniejszy y na dowodach niezaprzeczonych oparte
 przekonanie; że do ulepszenia y wydoskonalenia tego Majątku
 potrzebny jest całkowity, onego we wszystkich szczegółach
 wymiar; zamiana gruntów y ścianozęci w najdrobniejszych
 Brachownicach między obcymi gruntami położonych; przenie-
 sienie Wsiow, kilkadziesiąt osady zawierających, dla wyprze-
 szenia y położenia w jedno ziemian Dworkowych, dwóch kawał-
 kami po różnych miejscach rozrzuconych, y więcej, jak omi-
 ły drogi ode Dworców odległych; ulatwienie sporów granicznych
 zabiegającemi, osuszenie rowami gruntów y ścianozęci; ora-
 postawienie w obu Folwarkach potrzebnych budowisk, Kar-
 ozen, browarów, y dalszych; gdy znajdziemy, że zwłoka wy-
 konania tego wszystkiego, a szczególnie ze względu na ruinę
 budowisk, zwłaszcza przy niedostatku drzewa, przyniosłaby
 większą szkodę y naraziłaby na większy wydatek; że na-
 spełnienie tych zamiarów, znacznej potrzeba wydatku; że
 Dochody Nasze z siebie niecierne, a ze względu na powiększe-
 ne podatki y na wzrastającą cenę produktów, umniejsza-
 jącej się; na takowe ulepszenie nie wystarczają; że odległość
 znaczna tego Majątku od Włbrna, truciłaby Nam Kapi-
 tule dozor i oszczędną bacność w wykonaniu tych zamia-
 rów; oraz gdy wspólny tego przekonania, uwag y namy-
 słu Konfrater Wpł. Kanonik Kruszcowski, wzmienionego
 Majątku Braszawicze Dzierżawca, w podanym Nam Kapitulie
 Projekcie, oświadczył ten Majątek podług tego, jak jest u-
 gury wyrażono, ulepszyć, y dochód z onego natychmiast po-
 większyć, jeżeli warunki przereń podane, będą przez Nas
 Kapitulę przyjęte y uszczwone; Treść My Kapitula
 po wielokrotnem takowego Projektu, przez Nas rozbirowaniu
 po długiej nad onym deliberyacji, po kilkukrotnem ukła-
 daniu z Wpł. Kanonikiem Dzierżawcą Braszawickim
 Kruszcowskim

Kruszewskim o Warunki y ządania przezeń Nam Kapitulę,
a od Nas Kapitulę, Temu nauwzajem poddawane; oraz potem
mówiący całego tego zamiaru y dzieła J. H. Biskupowi Na
szemu Wileńskiemu y Kawalerowi Kopsakowskiemu za wia
domością Jego, mając w celu nieosobisty wzgląd, lecz Ogólny Na
szę y Następcom Naszym dobro; Zgodziliśmy się z Wpł. Ka
nonikiem Kruszewskim na Punkta do Kontraktu Dwunast
stoletniej Dzierżawy Braszewicz w Roku 1808. dnia 23.
Aprila pończęsię mającej, y one przez Przewidywającego na
tamtozasowych Obradach Naszych J. W. H. Pralata Kuratora
Kontryma w dniu 24. Czerwca Roku przeszłego Tysiąc Os
set piątego podpisaliśmy; według których Punktów, gdy
w Punkcie pierwszym przyrzekliśmy wydać y podpisać Wpł.
Kanonikowi Kruszewskiemu Kontrakt czyli Prawo w przy
zwyczajnej formie, y stosownie do wymienionych Punktów spo
rządzone; uiszczając więc takowe przyrzeczenia Nasze; My
Kapitula Wileńska, Biskupi, Pralaci y Kanonicy z jed
ney, a Ja Antoni Kruszewski Kanonik Wileński Dzier
żawca Braszewicki z drugiej strony; Upewniamy i za
bepieczamy Siebie nauwzajem, tym najwyżniejszego Głowa
nia Episkopem, Jz co My Kapitula postępując Wpł. Anto
niemu Kruszewskiemu w Dwunastoletnią ciągłą w dniu
Dwadziestym trzecim Kwietnia os. Roku Tysiąc Osmsset
Osmeo pończęsię, a do tegoż dnia y miesiąca Roku Ty
siąc Osmsset Dwudziestego trzecia mającej Dzierżawę Do
bra Nasze Fundusowe Braszewicze z Tolwankiem Polle
wo zwane, ze wszelkimi do nich przynależnościami, wpa
wicie Kobryńskim położone; a Ja Antoni Kruszewski Ka
nonik Wileński, biorąc y przyjmując dobrowolnie, tako
wo dzierżawę, następującą Warunki y obowiązki wyka
nać, uiszc y dopełnić bez żadnego zażmiewania mamy
y przyrzekamy. A nayprzed. Ja Kruszewski przyre
kam Przewodney Kapitulę, że bez wszelkich detrunka
jakie dotąd czynione były, za ten dwa terażniejszą dzier
żawę moją Prawem Ardyowiznym w Roku Tysiącym Os
mssetym wydanym, zabezpieczoney, a w dniu Dwudziestym
trzecim Aprila Roku Tysiąc Osmsset Osmeo honoracyjnie;
zapłacę do Jej Kasy w Wilnie za kwitem mającego po
nuzenie, za każdy rok x gury, to jest w dniu 15. Aprila
po Dwadziestu Tysięcy Srebrnych Polle, w Srebrnej Rubli
wsy Monacie, a za pierwsze lat Osim następney dzierżawy
tym

tym Prawem opisanej, zapłać do tejże Kapły
w każdym Roku z gury, to jest, w dniu piątym
nastym Aprila po Złotyach Dwadzieścia
Pięć tysięcy w takiejże monnaie; zaostat-
nie zaś lat ostatni, w dniu Dwadziestym trzecim
Aprila Roku Tysiąc Ośmset Dwadzieścia
go Konieczność mająca, zabierz za każdy rok z gury w
dniu piątym nastym Aprila w srebrnej Rublowej monnaie po
Złotyach Trzydzieście tysięcy; a jeżeli w którymkolwiek z tych
terminie y Roku Summy opisanej niezapłać, tem sa-
mym citracą natychmiast Prawo tej Dwieżawy, y wszel-
kie jakie tylko mieć będą do Kapłaty y do Włościan ta-
meczonych wyznikać z tej Półgęsyj pretensy, a za wa-
żnem do mnie winien być odpowiedzieć w Sądzie Kommu-
nifarskim, udrzućnie między nami postanowionym, pod
datą dzisiejszą opiewającym się, y przez Nas obie Strony przy-
znając mającym. Podatki. Opiew Summy do Kapły iże
świętej Kapłaty każdorocznie podług tego, jak jest wy-
żono w punkcie poprzednim, przeterminie opłacanie powin-
ne; przyjmując na mnie obowiązek od dnia Dwadziestego
trzeciego Aprila Roku Tysiąc Ośmset Szóstego, do tegoż
dnia y miesiąca Roku Tysiąc Ośmset Dwadziestego,
opłacać do Skarbu Monarszego y do Kapły Powiatowej
bez żadney do Świątynnej Kapłaty o zwrot pretensy
te Podatki y Uchwały Powiatowe, jakie w ciągu Skon-
czoney dnia 23. Aprila ternieższego Roku Świątynnej
półgęsyj, opłacane były, iakoto: Podymne z pułpodymnym,
Ofiar (czterdziestego grosza), Subsidium (charitativum), Czo-
we, postrzowe, młynowe, składki na Gępsona y kopciak-
we, równie Złoty siedymdziesiąt Kosciolowi Bractwu
mu, corok bez zwrotu od Świątynnej Kapłaty, opłac. Je-
li zaś wymienione dopiero Podatki, albo umniejszonymi do
powiększonymi zostana, lub pod innym tytułem nakazane
są, w tenżas, iak zysk z umniejszonych, tak y opłaca-
powiększonych lub nowych, nie do mnie, lecz do Świątynnej
Kapłaty ma należeć. Potrzebie. Przyrzekam Świątynnej
Kapłale, że wymiar Praszevic y Tokowa na skutek
punktów w dniu dwadziestym czwartym Czerwiec Roku prze-
żego przez Nas obie Strony podpisanych, iak rozporządzą, stosow-
nie do prawideł Komornikom inne Dobro Kapłalne, rozmie-
rzającym przepisanych, a do tego Kontraktu z podpisem

moim

moim i Przewodney Kapitulaty przytoczonych; iak naydoklad-
ney dokonasz y uskuteczysz moim nakladem; zadney preten-
sji o wszelki na ten wymiar wydatek do Przewodney Ka-
pitulaty, ani w ciagu ani przy koncu Dwunastoletniej dzier-
zawy moiej, miec y stosowac nie beda, oszem Skaliki do-
prytwierdzenia Mapp, ktore winnych Dobrach Przewodna
Kapitulata Komornikom dostawiac obowiazatasiz; w tych Do-
brach ja moim kosztem dostawiaz. Porowate, Zapewniam
Przewodna Kapitulatę, ze maigoyhsiz, zostac Kommissarow
i Plenipotentow od Nicy y od Jo. Biskupa Narygo Wileńskie-
go, dla robienia x kasyaduiacemi potrzebnych zamian Stra-
shownic, gruntow y ziemow, dla utwora y sporzadzania
nowego Inwentarza; oraz dla upowienia granic; a nadto
sad cady, czyto Polubowoy, czy Podkomorski, iaki x tych wy-
padnie wyprawdzic dla uspokojenia sporow granicznych,
moim wydatkiem utrzymowac beda, dacac Kommissarow,
Plenipotentom y Sadowym Grobom, tudziez Ich Starzym y
koniom przyzwala wygode, de to nary wypadnie, a nawet
y wydatki w gotowym groszu do ukonczenia wyprawdze-
nia duklow y reduktow, oraz do odbycia komportacyi y kom-
municowania oney Przewodney Kapitulaty, na mnie przyjmie-
iz, x tym na moia, Strong warunkiem, iz po dopektrzeniu
tych prawnych Solennosci, nastepny wydatek prawny w goto-
wym groszu, procz dostawoyhsiz maiaoy przegamnie wygody
kuszupoyney, niedomnie, iak wyzey list wyprazono; lecz do
Przewodney Kapitulaty calkowicie nalezec bedzie. Winnych
zas wszystkich, iakiesz trafci moga, w tych Dobrach proce-
dach, nie tylko pilnowi y staranie, ale y przyjscie sadcow naj-
kwiysze czy sledstwa ziadajacych, posylki y to wszystkie, co
siz bez expensu pieniznego uszyne moie, do mnie Dzierzawcy,
Expens zas gotowego Grosza do Przewodney Kapitulaty ma nalezec.
Papiate, Wypadajaca x wymiaru y Ekonomiozney konieczney
potrzeby przeniesienia cori lub wsiow x lednego miesca nadru-
gia, obowiazujesz; moim nakladem dojednac dostawozajac po-
trebne drewo do podrobow y szut, a wszelki iaka x tych bud-
wla bedzie niezdatna do przeniesienia, w miescie takich x no-
wego drewa Chaty zlecia y komora, lub udrzalna, Warzjo-
na; oraz Stodcy, Odryny zas y Chlewy x chrostu upleciono,
zbudow y zrobiz, nie nadawizowajac do tego dzweta bynajmniey
Wlascianskiej robocizny, opnoz x zarowentow y innych powinno-
sci w teraznieyszym do utwora nowego Inwentarza, a po-
tem

tem w nowym Inwentarzu przepisanych, przestając na dozwolajacym się przez Świętą Kapitułę tym Prawem wyboru Parobków z Wolni dozwolajacym się zabudowania, na uspokojenie i skargę Sprawiedliwą Wolnian nienaruszajacym, którym to Parobkom Jak Kruszwoski przy zwykłej Ordynacji miejscowej konsumpcyjnej, Turgielki po złotych wsiach, a Majstrowi po złotych Dworancie na miesiąc, lub cenę miejscową, wszelki ta wzięcia będzie, albo dobrowolnie, ugodzona, aptosac będzie, a Wolni tyle Parobków dostarczyci obowiązani będą, że ich bez uspokojenia i skargi Sprawiedliwych, wybrać mogąci pozwoli, znaczącym się zaś przeniesi Wolnianom W. Dwor. zawieszonymi wszelką potrzebną pomoc z pancerzami do wydobywania i zarobienia nowych ich gruntów. Przebieg Dwor. na imie obowiązków, uskutecznienia następnych sreki i reparaacji budowli, a mianowicie: że w Tolwarkach Praszewiczach stary Dwor wyporządkuje, a to do czasu nowego podzięby, orzalowanie do kosa, z ławic i poprawę sufletów, czepli stollowania, nowego podłogi, piece, kominy, okna, drzwi, okienne, i to wszystko, co do wygodnego mieszkania, jest i będzie potrzebnym. Nadto Browar nowy z kominem nad dach wypraważonym, i z chlewem do karmienia wolon, Spichlerz nowy od Łazni dzwiczaj dżwiczaj a pułpiasta łaznia Szaryni, Oboz nowy, dwa razy większy, od Łazni dzwiczaj, oraz młyn konny i Młocownia zbożowa, Sklep i Łodocznia, poprawisz, Stodołę na skład zboża przysypisz i we dwie powiesz, Szopy dwie nasiano i sianę z drożdżami płacisz wystawisz, w Tolwarkach zaś Tolkowie zabudujesz nową Oboz dostawczą, na skład sto, przysypisz Stodołę i Odrożną z Chrosta, a w Tolwarkach na nowo zbudujesz małym całą budowlę gospodarską, iakoto: Dom mieszkalny, Stodołę, Oboz, Chlew, i Spichlerz postawisz, i całą tę nową fundusz na wron Tolwarkach Tolkowie zabudujesz. Tolwiczach, iakoto: Zawilowiu, w Czarniewicach, Szakaczach i Praszewie, Karczmy nowe, w Olskiejowiczach, Dubowiczach i Jamnie Szynkowe. Domy postawisz, Karczmy zaś Symonowską, Tolkowską, Łozyską, Humniską, i Praszewicką, przysypisz, oraz same w onych mieszkanie ławicami opiesz, Browary nowe w Czarniewicach w Ławoskim w Szarykach, w Humniskich, w Szakaczach, Praszewie, i Szarykach wybudujesz, a w Zawilowiu i Symonowiczach przysypisz, oraz nie tylko całą w tym prostym punkcie zawiesz, i opisana budowle na

kladem moim bez żadnej pretensyi o zwrot onego do Przeswiętnej Ka-
pituły zrobić y uskutecznić; lecz nadto przez cały ciąg mojej Dworna-
stoletniej, popełny, w takim opatrzeniu utrzymywać będę, aby przy
koncu oney żadna budowla tak Dworna, iako y wiejska Skarbowa,
żadnej naprawy niepotrzebowata. Podziemie Dla powiększenia ziem
Dwornych na większy wysiew w Folwarku Braszewicach, obowiązuje-
sz Ja Dzierżawca Uwozyszuce pod Dworem bez użytku będące Pere-
lok zwane, na grunt lub takę należycie moim kosztem wyrobić y
do ziem Dwornych przylączyć, niemniej dla zaprowadzenia la-
socy, iakie miejsca Przeswiętnej Kapituły po wymiarze oznaczy co
kawał zdatnym ściarnem leskiem zasiał y wyrostki hodować do zda-
nia w całości przyrzekam. Drugie Gdy cojk. kanonik Dzierżaw-
ca dla ulepszenia y osuszenia niskich Braszewickich gruntów, ofe-
rowie dostawcy y dać bez żadnej do Nas Kapituły pretensyi, Ctery
tysiące złotych na zrobienie komunikacyi z wielkim kanałem
muchawiec zwanym, y gdy, iak łatwo conosić można, ten fundusz
będzie nader szczupły na zrobienie tak przytecznej komunika-
cyi; przeto iak tylko cojk. kanonik Dzierżawca dozwiedzie przez
weryfikacyą miejscową, że ofiarowane przez onę tysiące uiz
wydał, bądź na najmniejszą do tej roboty użytego, bądź na Ja
robotników, których My Kapituła z włości wzięci do tej roboty,
z obowiązkim dawania ruykley ordynacyi, y płacenia kaide-
mu na miesiąc po złotych dwunastu pozwalamy; natenczas
My Kapituła, y Ja Kruszcowski kanonik, obowiązuemy się y
najcięższy sobie przyrzekamy; że na dokonanie zrobienia
komunikacyi z wzmianczonym kanałem, bez zełotki y mitrygi
fundusz obmyślimy, y on w połowie My Kapituła, a w drugiej
połowie Ja Kruszcowski, nieodróżnie dostawczemy. Podziemie
W zamiarze zrobienia statego funduszu na zapomogę nieubron-
ną dla włościan w koniach y wotach; Ja Kruszcowski przyrzekam,
że takowa zapomoga każdemu włościaninowi prawdziwie onę
potrzebującemu Lawrze dać y dostawcz, oraz o pozyskanie onę
co cigger mojej dzierżawy przywożęgo starania dołożę. My
zas Kapituła Zapewniamy cojk. kanonika Kruszcowskiego, że jeżeli
liby nie mógł pozyskać takowej zapomogi w całku lub części
bez zmuszenia gospodarstwa włościan lub włościanina, obowią-
zani będziemy takową zapomogę w ostatnim roku dwunasto-
letniej tego popełny w zupełności nadgrodzić y zwrócić, niema-
czey iednak tylko, gdy w Dzierżawca przez weryfikacyą dozwie-
dzie, że onę dat prawdziwie potrzebną, że naległoci nie zpa-
go winy pochodzi, lecz z prawdziwej niesporobności włościanina,
y nakoniec, jeżeli w każdym roku o daney przez onę zapomogę
przez szereg Kapituły wiadomi Podziemie Wszelkie czyski
y straty, iakie z nowego urządzenia tego majątku, z wymiaru
y zmian gruntów szachownicowych wynikną, będą przytkiem
lub sakodą cojk. kanonika Kruszcowskiego tak zupełnie, że ani

On za

4
On za odzyska grunta y taki, zadney pretensyi do Nac Kapituly
miec nie będzie, ani My Kapitula nie więcej nad umowio-
ną, y tym Prawem opisaną, optatę peniężną, kardorszną, ad
coffe Kanonika Kruszeuskiego wyciągać niemamy y nie będzie
my. Podczymnaste Jazeli przy zamianie gruntow szachowniowych,
wypadnie ^{porabę} Zamienie na wieś obca, wieś Praszewicka tę, w której
coffe Kanonik Kruszeuski obowiazalsis według punktu pier-
tego terażniejszego Prawa zrobić Erekoja, lub reparacya, Karcz-
my, szynkownego Domu, albo Browaru; wtakim wyparzeniu
ma coffe Kanonik Kruszeuski, zrobić we wsi w zamian usięty
to wszystko, co według punktu piątego tego Prawa winien był
zrobić we wsi przez zamianę, sdeyć mogący. Podczymnaste
My Kapitula przyrzekamy coffe Kanonikowi Kruszeuskiemu,
ze ma się zstać od Nac Kapituly Kommissary, po wymianie
zupelnym Praszewicz y Tolkowa, oraz po uskuteczzeniu tate-
wych Zamian grunta y skanowaci szachowniowych, będzie miał
sobie dane y poruczone to szeregulniejszye prawidło, aby we
kladaniu y sporządzaniu nowego Inwentarza, pierwszy był
wzgląd miary na dostarczenie dostateczney pansuryżany do
zarobienia powiększoney krescencyi, niż na powiększenie Cyn-
siew, ile tylko będzie można. Podczymnaste Ja Kruszeuski Ka-
nonik Skierski zapewniam Przewieśną Kapitule, że lubo be-
rze dzierżawę Praszewicz y Tolkowa w Roku Tysięcznym
Osmsetnym, niemiałem sobie podanego do oddania dępa wo-
bu, Tolwarkach, więcej nad bezek Kommissyjnemu Szarynu
przedziesiąt siedym, y lubo z rozprzeżnienia ziem w obu
dawnych Tolwarkach y z nowego zatorzysis maizcego, cyżnie
Osmny znaćnie powiększysis, niebędę jednak stosował zad-
ney pretensyi o nadziawy ozime, y przy skonoweniu tej mi-
icy Dwunastoletney dzierżawy, ziemiany ozime we użyt-
ku trzech Tolwarkach moim zbożem naroli należysie u-
prawioney, zupelnie y w całku usis y usianemi zdam y
zostawis bez pretensyi; a cois tyż usiewow Szarynych, po-
niewad te przez następnego Jozefora czynione będą; preto
Ja Kruszeuski te tylko, iakie w Roku Tysięcznym Osmsetnym,
według wyzszeregulnienia Inwentarzewego, obissem, zostawis
będę powinien, o dostarczenie zaś według potrzeby miarę-
wey przewyższających podanie usiewow Szarynych, My
Kapitula y Ja Kruszeuski zostawiemy rzecz do dobrowol-
nego układu przy końcu Dwunastoletney za tem Prawem
Dzierżawy. Szrakie znajdujęcis Ziarno Jare przed do-
konowaniem terminu posesyji, ile oraz y pora gospodarka
dowoli y wyciągać będzie, usiać obowiazany będę, y na
zupelny usiew Szaryny pole przygotuis, tak azoby z o-
kazy

kary opóźnionego terminu Josefy, gospodarstwo z moicy a
kary nie niecierpiato. Podziemnaste Gdy wójk Kanonik
Kruszewski postępuje dobrowolnie spisane w tem Prawie na
rzecz Nasz Kapituły Koronji, peuność Zwiada Swaich nakła-
dow na Urządzeniu tego majątku, a szeregulnie na zamianie
szachownie, y na czasie dzierżawy przedłożony; opera;
przeto My Kapituła przyrzekamy y najmocniej zapew-
niamy, że iak tylko o wymiarze gruntow y tak szachowni-
czych od wójk Kanonika Kruszewskiego lub Jego Płomoc-
nika w czasie Generalnych Naszych wioennych lub Jazimnych
Obiad, uwiadomieni będziemy, natychmiast dla uskutecznie-
nia Zamiany gruntow y stanosci szachowniczych, umowa-
wanych do tego Kommissarzy lub Kommissarow do Jęz. Piłku
pa Naszego y do Nasz Kapituły niezawodnie zrobimy, y o ghy-
stenuy, potrzebna Prządow, kosztem wójk Dzierżawy, po-
staramy się. O iakowych to Zamian bawośi u bawośi
Janie W. Dzierżawca Starais, będzie, y koszt do tego
skutku wszelki dostawoy. Podziemnaste Zarządca nie
wzdolnośi Włościan wzytaniu y pisaniu, a zład awnika-
icyym szuszonym lub napastnym skargom a przebor Czyn-
szow lub podatkow, przyjmie wójk Kanonik Dzierżawca
na lepszej obowiazki. Art. 10. Ze niewoźmie inaxey do rad-
nego Włościanina Czynszu, podatku, lub inney iakiejkolwiek
pienizney nalezności, iak tylko przy swiadectwie dwojg
Włościan. Art. 11. Ze co tylko wozmie na Czynsz, podatek
lub inna nalezność, to w kuzieckej kwirowy, natychmiast
nie do kładowy do dobrego porachunku wpisze, z wyraz-
nem Imion y nazwisk dwoich swiadkow opłacie przy-
tomnych. Art. 12. Ze kwitow udzielnych, moze kuziecki kwi-
rowy, dawai niebawie oraz, że od Włościanina przynoszą-
cego Czynsz, podatek lub inna nalezność, a niemającego
przy sobie kuziecki kwirowy, pienizney nie przyjmie, cho-
ciażby y dwoich swiadkow byto przytomnych. Art. 13. Ze Włdy-
benie kuzieckich z tych punktow, będzie dostatecznym
dowodem za strony Włościanina przynoszącego w czasie we-
ryfikacyi Skargy na wójk Kanonika Dzierżawce, a przebor
Czynszu, podatku, y wszelkich innych opłat. Podziemnaste
wójk Kanonik Dzierżawca ma przyjmowai do Włościan
Czynsz srebrny, kursowca w kuziu moneta, niewymagajac
Zalancow lub Złota, a przyjmujac Złoty lub srebrny Złoty
ty dobrowolnie dany, u kuzieckiej tamowey miejscowey,
pod obowiazkiem Zwiada Krolowego Włościaninowi uwrzod-
ku. Podziemnaste Kapituła w ten czas obowiazana

cezoie

będzie przyjęci Wojciech Kanonik Dziwizawcy zaległoci na
 włościanach Czynszu, gdy Wojciech Dziwizawca przez ewerfika
 czy diwidzie, że ta zaległoci na każdym włościaninie, jest
 mniejsza od połowy Czynszu rocznego, jaki włościanin dłużny,
 winien jest opłacać, wyłączeni są jednak każdego takiego Wło-
ścianina, który przez przypadek staniem prawdziwie niepo-
 sobnym do opłacenia by najmniejszej części Czynszu, że o ten
Czynsz w czasie co Inwentarzu oznaczonym dopominatnie, że
 całością przywołaną skawiat, że do zubożenia włościanina po-
 ryczką dla siebie zyskowną, narzuceniem soli, zelaza, wosku, abia
 y tym podobnych, tudzież wymaganiami nad, przepis Inventa-
 rza powinności, robocizny, furmanek y dalszych, nie przytoż-
 się. A że zaległoci zbat kilku staję się niepodobniejsi dla wło-
 ścian do opłacenia, a Włascicielowi najmniejszą część, skłoda
 prosto Wojciech Kanonik Dziwizawca będzie obowiązany, w każ-
 dym roku przy opłacie Intryaty, dać Kapitułce na piśmie
 wiadomości, czyli Specyfikacyę przez siebie podpisana, na
 którym włościaninie całe Czynszu zaległoci, na to ma przyjąć
 y wykonać to, co Kapitułta w celu tej zaległoci pozyskania,
 bez Jego sakody, postanowi y przepisze, oraz o taki tylko
Remanent będzie miał prawo od Kapitułty dopominatnie,
 y zwrót onego otrzymać przy końcu każdego Roku, z wa-
 runkiem jednak powrócenia z procentem siedmym, jeżeli ta
 zaległoci amylota Kapitułce będzie podana y przyjęta ewerf-
 dem tego w każdym czasie ewerfikacyi miejscowej, gdy Kapi-
 tułta zrobi ona rzecz. Podwudziesiąte Wojciech Kanonik Dziw-
izawca winien będzie za każde nadużycie włościanina nad
 przepis Inwentarza, albo Inwentarzem niedorobione, a przez
 ewerfikacyę dowiadzione, nadgrozić y zapłacić w siewit po
 dług miejscowej orarowej ceny. Podwudziesiąte Wojciech Kano-
nik Dziwizawca będzie obowiązany do odpowiedzialności zupel-
 nej za włościan wyjętych, lub innym jakikolwiek spo-
 sobem z Jego winy, opiór smierci, rekruteryjny, wzię-
 nia y sądowego wyroku ubytych. Podwudziesiąte Wojciech
Kanonik Dziwizawca ma odpowiadać za grunta lub cha-
 ty w czasie Jego posępy y z Jego winy lub niedorobione spu-
 słowate, ani go będzie wymawiało od tego, oświadczenie wro-
 toney lub większej liczbie pułtorzy Inwentarzem podanych.
Podwudziesiąte pierwsze. Oznaczone Inwentarzem wrod-
 kiego tytułu robocizna ma być obrona iedynie na upr-
 aw miejscowej roli, na wydoskonalenie gospodarstwa y na
 dalsze miejscowe potrzeby. Nie będzie więc mowa Wojciech
Kanonik Dziwizawca użyć oney na stronę badej dalsze-

bie bądź dla kogo innego, chociażby charakteris bydzi xbywaiguz,
od miejscowej potrzeby, a to pod odpowiedzialia, w swit za
wawtorie tej robotnicy czasowa y miejscowa, iaka praxtwe
X ryzfikacya dowiedzionna bedzie. Podwudzieste drugie Gdy
Arędaxze Propinacyjni obwiazani sę w terminach Kontra-
ktem opisanych optacac dochod umowiony, a za nieoptace-
niem od Kontraktu odpadac, a za ilosc nieoptacowa, xmas-
iatku y Prob swoich odpowiadac powinni, przed WpX
Kanonik Dzierzawca maiać propinacya, Urzadzzeniu swo-
jemu zostawiona, niebedzie miał zadnego prawa stawa-
caci do Kapituly pretensya, o zaleglosci lub niedobor z do-
chodu propinacyjnego wynikly. Podwudzieste trzecie WpX
Kanonik Dzierzawca niebedzie miał prawa zadaci y dopomu-
nascis od Kapituly nagrody za pretensye tym Kontraktem
nieobiste y niewysxeregulacjone, wytaczywszy pretensye wi-
docznie słuszne y Sprawiedliwe, a bynajmniey z Jego ciny
nie pochodzace. Podwudzieste czwarte WpX Kanonik Dzier-
zawca ma odpowiadać za szkody wynikly z pożaru z ciny
Jego lub Jego Domownikow następego. Podwudzieste piate
WpX Kanonik Dzierzawca niebedzie mowac wyprosić sto-
mg, lub dawac na stronę tartę y kulowę, bez obraciac
jedną na sterkozacya, drugę na pokrycie budowli Dwor-
nych y Karzemnych, ma, xente xbywaiguz in fundo
przy koncu posesyi w calosci zostawic. Podwudzieste szó-
ste Kapitula w kazdym czasie bedzie miała prawo
zestac Kommissarza swojego na ryzfikacya, kiedy tyl-
ko oney wypadnie potrzeba, a W. Dzierzawca, ile razy zny-
tany Kommissarz bedzie, tyle razy niewymawiaciscis za-
nem przyczynami, nieozyniac zadney excusyi y zwoloki,
ma do oney przystapic, na skargi y krywydy odpowiadac,
albo wyrokowi Sadu Kommissarskiego ulegac, oraz za
kazdym razem testanemu Kommissarzowi y Jego ludziom
y Koniom zupełną uozynic co do ich sustentacyi wygo-
dz, bez zadney do Kapituly pretensyi. Podwudzieste
skłodine Na przypadek smieni WpX Kanonika Kra-
szewskiego przed Zazrziem lub Skazzeniem tej Dwunac-
stoletney Dzierzawy Brarzewick y Tolkowa, zapawonia
Kapitula, ze tego przy Posesyi do uplynienia zamieszko-
nych tem Prawem lat dzierzawy utrzyma, kto na
to od WpX Kanonika Kraszewskiego wydane Sobie pa-
wo lub innego brzmienia Dokument, ukaze y zlozy, o-
raz da dostateczną ewikeya na odpowiedzialnosć sta-
nie

nieuwiadomienie wszystkich, lub któregoś z nich w teraźniejszej
 szej Prawie zawartego obowiązku Podwudziesiąte
Osmego Wjx. Kanonik Dzierżawca traciąc te pofse
 sja, lub przy końcu oney, ma tę Majstrzosi w takim
 ograniczeniu, jak obeymaie, y z tym wszystkim, co w
 Inwentarzu jest, lub będzie opisano, naradz Kapitulie
 oddać, oraz za wszelkie awulsa, uszerbki y niedostatki
 z Tejż winy nastąpi, lub te o których nastaniu na
 tychmiast Kapitulie, nieuwiadomil, o spowadać. So-
dziesiąte dziewiąte. Wjx. Kanonik Dzierżawca
 maigo sobie potrącone wszelkie Podatki Skarbowe na
 wszystkie całego Roku raby, regularnie one opłacać w
 czasie przyzwoitym obowiazanym będzie, prócz Summy
 tym kontraktem wyrażoney, przy końcu woję Pofsejji
 scowicy y kivity na opłacenie podatki, którzy winien bę-
 dzie, y żadney z tego kładła pretensyi do Kapitulie
 mieć nie może. Trzydzieste. Kapitulie zapewnia
 wjx. Kanonikowi Dzierżawcy Osm tygodni w każdym
 Roku Refekcyjney Prezencyi. Trzydzieste pierwsze
 Kapitulie zapewnia dla Wjx. Kanonika Dzierżawcy
 wolną rumaczą, furmankami Praszewickimi, o co szcze-
 gólny układ ze względem na czas y drogę ma być przy
 końcu Pofsejji zrobiony. Trzydzieste drugie Wjx.
 Kanonik Dzierżawca przyjmie na siebie zastępowanie
 y ustatkowienie Ratarow Axadowych, a mianowicie
 zdanie Rekruta y dozór Magazynu Włocławskiego z u-
 trzymywaniem nato Księg Osobnych Regestrów y da-
 niem w czasie Kapitulie. Trzydzieste trzecie W. Dzier-
 żawca przyrzeka karać utrzymywać regularną Księgę
 Opisu Spraw Włocławskich we Dworze roszarciajskich,
 mianowicie w sprawach kary Korporalney, pierziny, przy-
 sadzania Majstrku Włocławczanina innemu, Ich Subkafyji
 poroścatorii dla Matolebnich trących Cyca y Matke, lub
 sziała między niemi. — Na pewność dotrzymania tego oby-
 skiego, co w tem Prawie od Nas Kapitulie na czas Wjx.
 Kanonika Kruszewskiego, a odemnie Kanonika Krusze-
 wskiego na czas Kapitulie jest dobrowolnie y z uwagą umo-
 wionem, przyrzeczonem y opisaniem My Kapitulie Słi-
 leniska Biskupi, Prataci y Kanonicy w Imieniu Nasim
 y Następcow Naszych na Dobrach tychże Praszewickich,
 a Ja Kruszewski Kanonik Wileński w Imieniu me-
 na wszelki miy Majstek w Imperium Rosyjskim y gdzie
 kolwiek najdalszym, w naszym ewikojaj, oraz niniey

sze Nasze Prawo. na Dwunastoletnią Dziwianę Straż
wraz z Solwarkami w dniu Dwudziestym Trzecim Miesią
ca Kwietnia Roku Tysiąc Osmset Osmego porządku mającej
Obie Strony przy uproszonych przez Nas Świadcach, Mę
Kapituła przez J.W. Ignacego Kontryma Prata Prata ka
stosza Prezydenta teraźniejszych Obrad z mocą upro
szenia Świadców, a ja Kruszewski w Osobie mojej,
Półkoma własniemi podpisaliśmy. Działosiz w Wilnie
na Sejmi Generalnego Zgromadzenia Dnia Dwudziestego
siętego Miesiąca Maja Tysiąc Osmset trzeciego Roku.

Antoni Kruszewski Kanonik Wileński Dworzanin
Brazowicz do br. Stowarz. Kapituły Wileńskiej
Ignacy Kontrym Prata Prata Prata Prata Prata Prata
Generałny Wileński mpp

Ustnie i oświadczone przez nas od J.W. Ignacego Kontryma Prata
Kustosa Katedralnego Wileńskiego i alio Prezydenta obrad generalnych Kapituły Wileńskiej
Prezesa Kapituły, i alio Prezydenta obrad generalnych Kapituły Wileńskiej
z drugiej Strony, przysięgając do tego dobrowolnego arcydownego. Dwunasto letnie
go na Dobra Fundacji Kapituły Wileńskiej w Solwarkach w Powiecie Kobryńskim
potwierdzone Kontraktu w 33 punktach zawartego. 1. o Płataniu corocznie 15 apr. 1808
w rądy wierzając lata 1806. i 1807. po 20000 zł Pol. a w latach osmiu po 25000 zł. w
opłatach zaś czterech latach po 30000 zł. 2. o płacaniu Podatkow i alio sąż. 3. o
doleżeniu wymiaru wężtem Dziwiancy. 4. o wydatkach naładę granicznej. 5. o
memoriamach i zabudowaniu wsiow. 6. o Reporacji i Erekcji budowli Dwornej. 7.
o prawach i obowiązkach wsiow. 8. o obowiązkach wsiow. 9. o obowiązkach wsiow.
10. o Fundacjach na Zapomogę Włościan. 11. o Wydatkach i Stratach w Kontraktach. 12. o La
mianie wsi w posiadaniu. 13. o Inwentarzu nboym. 14. o Nadziejach Oziymych i podaw
czych Jarym. 15. o Kommissarzach do Zamiany Trachownic i Kofiec. 16. o sposobie
odbiierania Gynphon i Podatkow. 17. o Moneti w Włościan. 18. o Remanentach na
Włościan. 19. o Nadziejach w Włościan. 20. o Pustopach. 21. o U
życiu Panferyny. 22. o Propinacy. 23. o Pretensjach w Dziwiancy. 24. o Pożarze. 25. o
Stermie Kulowej i Jarter. 26. o Weryfikacy. 27. o Dziwiancy po śmierci. 28. o
Celowi majątku. 29. o kwitach na podatkach. 30. o Rezekcynej prezency. 31. o kuma
cy. 32. o obowiązkach dla Kradu. 33. o Nigdzie Spraw Włościan i alio wsiow.
od 1808 apr 23 1808 vs porządek biurowy a w 1820 apr 23 1820 vs konowicy ma
jącego wst. Kanonika Kruszewskiemu od Prezesa Kapituły Wileńskiej wydane
go, a do tegoż wst. Kanonika Kruszewskiemu dla Prezesa Kapituły podpisane
go podług Prawa podpisujemy. Tomasz Kruszewski Regent Akademi

Prawnie proszony przystąpił od osob wyżej wyrażonego do tego Kontraktu arcydownego Dwunasto
letniego na Dobra Brazowicza z Solwarkami Tuziącego z wydanego podpisujemy
Jan Malinowski do R

1806. Maia 19.

Kontrakt na dwunasto
letnią temże Braszcowa
od P. Kapituły Wileńskiej
Wyd. Kanonickim Kuchew-
skiemu wydany —

Początek pisany od 23. Apryla 1808.

mas

8